

VIJESTI — CHRONIQUE

Nastava geografije na Geografskom odjelu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Zimski i ljetni semestar šk. god. 1967/68.

Red. prof. ROGLIĆ dr JOSIP

Osnovi kartografije	2 s.
Regionalna geografija II (Angloamerika)	2 s.
Fizička geografija III (Reljef)	2 s.
Interpretacija karata	2 s.
Posebna predavanja (Litoralizacija)	2 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	

Izv. prof. CRKVENČIĆ dr IVAN

Regionalna geografija I (Afrika)	2 s.
Socijalna geografija II (Agrarna geografija)	2 s.
Socijalna geografija III (Naselja)	2 s.
Geografski seminar	
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	

Izv. prof. ROGIĆ dr VELJKO

Historijska geografija Jugoslavije	2 s.
Vježbe iz Historijske geografije Jugoslavije	1 s.
Geografija Jugoslavije I	2 s.
Geografija Jugoslavije II	2 s.
Regionalna geografija III (Prednji Istok)	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	

Izv. prof. FRIGANOVIĆ dr MLADEN

Socijalna geografija I (Stanovništvo)	2 s.
Vježbe iz Socijalne geografije I	1 s.
Regionalna geografija III (JI Azija)	3 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	

Doc. RIĐANOVIĆ dr JOSIP

Uvod u geografiju	2 s.
Regionalna geografija I (Južna Amerika)	1 s.
Vježbe iz Regionalne geografije I	1 s.
Fizička geografija II (Vode)	2 s.

Vježbe iz Fizičke geografije II	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	

Doc. ŠEGOTA dr TOMISLAV

Fizička geografija I (Klima)	2 s.
Vježbe iz Fizičke geografije I	1 s.
Regionalna geografija IV (Južna Evropa)	2 s.
Vježbe iz Regionalne geografije IV	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Terenska nastava	

Doc. BAUČIĆ dr IVO je u toku šk. god. 1967/68. bio odsutan zbog studijskog boravka u SR Njemačkoj.

Asist. SIĆ mr MIROSLAV

Regionalna geografija IV (Alpski prostor)	2 s.
Vježbe iz Regionalne geografije IV	1 s.
Konzultacija s diplomantima	
Terenska nastava	

Asist. PEPEONIK ZLATKO

Vježbe iz Geografije Jugoslavije	2 s.
Geografski praktikum III	2 s.
Konzultacija s diplomantima	
Terenska nastava	

Asist. KULUŠIĆ SVEN

Vježbe iz Regionalne geografije II (Angloamerika)	1 s.
Vježbe iz Regionalne geografije II (SSSR)	1 s.
Konzultacija s diplomantima	
Terenska nastava	

Asist. VRESK MILAN

Vježbe iz Regionalne geografije I (Afrika)	2 s.
Geografski seminar III	2 s.
Konzultacija s diplomantima	
Terenska nastava	

Struč. suradnik NOVOSEL PETRICA

Vježbe iz kartografije	2 s.
Terenska nastava	

Honorarni nastavnik, red. prof. PA BOŠNJAK dr RADOVAN

Regionalna geografija II (SSSR)	2 s.
---------------------------------	------

TERENSKA NASTAVA U ŠK. GOD. 1967/68.

U navedenoj šk. god. terenska nastava za studente geografije izvedena je redovitim sredstvima i doprinosima samih studenata.

Za studente IV godine:

- 10 — 18. X 1967. Lika — Kvarner, odnosno: Zagreb — Karlovac — Ozalj — Generalški Stol — Modruš — Brinje — Otočac — pojedini objekti HE »Senj« — Vratnik — Vodoteč — Krivi Put — Novi Vinodolski — Silo — Baškanova — Punat — Krk — Rijeka — Grobničko polje — Zagreb; pod vodstvom red. prof. dra Josipa Roglića, doc. dra Josipa Riđanovića i asist. Zlatka Pepeonika. Učestvovala su 32 studenata.

Za studente III godine:

- 7 — 14. IV 1968. Socijalno-geografsko kartiranje i anketiranje na području k. o. Jesenice (kod Omiša) i k. o. Radošić (kod Trogira); pod vodstvom izv. prof. dra Ivana Crkvenčića, izv. prof. dra Mladena Friganovića i asistenta Milana Vreska. Učestvovalo je 19 studenata.
- 22 — 26. V 1968. Socijalno-geografsko kartiranje i anketiranje na području k. o. Vođinci kod Vinkovaca; pod vodstvom izv. prof. dra Ivana Crkvenčića i asistenta Milana Vreska. Učestvovalo je 19 studenata.

Za studente II godine:

- 20/21. — IV 1968. Požeška zavala, odnosno: Zagreb — Slavonska Požega — Velika — Jankovac — Zagreb; pod vodstvom asist. mra Miroslava Sića i asist. Milana Vreska. Učestvovalo je 24 studenata.
- 11/12. V 1968. Gorski Kotar, odnosno: Zagreb — Delnice — Lokve — Bakar — Zagreb; pod vodstvom asist. mra Miroslava Sića i asist. Svena Kulušića. Učestvovalo je 25 studenata.

Za studente I godine:

24. VI 1968. Dolina Save kod Zagreba, odnosno: Zagreb — Podsused — Samobor — Zagreb; pod vodstvom struč. suradnice Petrice Novosel. Učestvovalo je 38 studenata.
11. V 1968. Prigorje Medvednice, odnosno: Zagreb — Prekrižje — Šestine — Zagreb; pod vodstvom asist. Zlatka Pepeonika. Učestvovalo je 39 studenata.

Z. Pepeonik

DIPLOMIRALI U ŠK. GOD. 1967/68.

(s naslovima diplomskih radova)

29. IX 1967. Bandalo Ante: »Sali«; Čubrilo Đorđe: »Ličko polje — mogućnosti privrednog razvoja«; Dreznjak Nada: »Jelas polje — suvremeni procesi i transformacije kraja«; Lozić Ivo: »Milna«; Milošević Đuro: »Turizam Braća«; Modrić Božo: »Klima naših otoka«; Pofuk Biserka: »Ivanec«;	grafske osnove industrije Kosova i Metohije«;
30. X 1967. Glamuzina Martin: »Ploče«. Hamin Nevenka: »Stubičke toplice«; Nexhat Nahi: »Geo-	26. XII 1967. Buršić Ivan: »Otok Susak«; Lisenko Nina: »Geografski aspekti HE Senj«;
	13. II 1968. Afrić Ante: »Otok Vrgada«; Matas Mate: »Kladnice — prilog poznavanju sela Dalmatinske zagore«;
	25. III 1968. Anđelković Anđelko: »Razvoj agrarnog pejzaža općine

- Petrinja»; Jelavić Mirko: »Gospodarske posljedice melioracije Imotskog polja»; Radonjić-Špoljarić Jelena: »Pančevo — geografski položaj i topografski razvoj»; Spahalić Azra: »Prijedor»; Stanišić Franjo: »Turizam Karlovca»; Topić Ivan: »Lištica»;
25. IV 1968. Adamović Cvetin: »Šid»; Markotić Joško: »Vrgoračko polje»; Pavičić Mile: »Kaprije»;
30. V 1968. Pačić Zdenka: »Srednje Plešivičko prigorje»; Stefanec Ivanka: »Centralna naselja u porljeđu Krapine»;
1. VII 1968. Antić Zdravka-Marija: »Pirovac»; Čulina Ivan: »Naselje Lički Osik»; Holjevac Tomo: »Porječje Gornje Dobre»; Lauer-Skala Mira: »Naselja centralnog značenja u porječju Ilove»; Lončarić Dragica: »Nizina Crne Mlake»; Smolar Vera: »Tekstilna industrija Hrvatskog zagorja»; Somogyi Ivana: »Severin na Kupi»; Vojvodić Bosiljka: »Srb»; Vrcan Vera: »Industrija splitskog bazena»; Zec Štefica: »Naselja Gornje doline Sane».

Z. Pepeonik

POSTDIPLOMSKI STUDIJ NA GEOGRAFSKOM ZAVODU

Nastava III stupnja struke Geografija vrši se počevši od škol. god. 1960/61. Godine 1960/61. organiziran je smjer Naselja i na taj su se smjer upisali sljedeći kandidati:

1. Pavao Kurtek iz Zagreba
2. Čazim Leši iz Zagreba
3. Tonko Radica iz Zagreba
4. Miroslav Sić iz Zagreba

Kandidati navedeni pod 1, 2. i 4. su obranili svoje magistarske radove i postigli akademski stupanj magistra geografskih nauka.

Kandidati su obranili sljedeće magistarske radove:

1. Pavao Kurtek, Varaždin — funkcionalni odnos grada i okolice; mentor: dr. Veljko Rogić
2. Čazim Leši, Prizren, Priština i Kosovska Mitrovica — geografske funkcije i razvoj; mentor: dr. Veljko Rogić
3. Miroslav Sić, Agrarna naselja srednje Posavine u Hrvatskoj; mentor: dr. Ivan Crkvenčić

Od godine 1964/65. organizira se smjer Elementi regionalizacije. Do sada su se u taj smjer upisali niže navedeni kandidati:

Škol. god. 1964/65.

1. Velimir Dorofejev iz Zagreba, Kultura duhana u okviru regionalne problematike Podravine; mentor: dr. Ivan Crkvenčić
2. Sven Kulušić iz Zagreba, Murter — Prilog poznavanju problematike priobalnog otoka; mentor: dr. Mladen Friganović
3. Boris Menardi iz Zagreba, Problem naše administrativne regionalizacije na primjeru kotara Karlovac; mentor: dr. Josip Roglić
4. Petrica Novosel iz Zagreba, Stanovništvo otoka Krka; mentor: dr. Mladen Friganović
5. Zlatko Pepeonik iz Zagreba, Stanovništvo — Faktor diferenciranja Daruvarsko-pakračkog područja; mentor: dr. Ivan Crkvenčić
6. Nikola Stražilić iz Rijeke, Mljet — Prilog poznavanju problematike izoliranog otoka; mentor: dr. Josip Roglić

Kandidati navedeni pod 1, 2, 5 i 6. obranili su spomenute magistarske radove i postigli akademski stupanj magistra geografskih nauka. Ostali su kandidati pri završetku svojih radova.

Škol. god. 1965/66.

1. Mirko Brazda iz Zagreba, Demografske promjene Istre kao posljedica poslijeratne gospodarske transformacije; mentor: dr Josip Roglić
2. Stjepan Breber iz Zagreba, Agrarna struktura i način iskorišćivanja zemljišta u okolici Novske; mentor: dr Ivan Crkvenčić
3. Stanko Debot iz Zagreba, Struktura i dinamika stanovništva Međimurja (prilog poznavanju poslijeratne transformacije); mentor: dr Ivan Crkvenčić
4. Ilija Globarević iz Zagreba, Socijalno-geografska problematika »divljih naselja« Zagreba; mentor: dr Ivan Crkvenčić
5. Deladin Hiseini iz Kosovske Mitrovice, Osnova regionalno-geografskog diferenciranja Kosovsko-metohijske oblasti; mentor: dr Veljko Rogić
6. Katica Miše iz Zagreba, Hijerarhijska struktura gradova Istre; mentor: dr Veljko Rogić
7. Marijan Šašek iz Zagreba, Dnevne migracije radne snage Zagreba; mentor: dr Mladen Friganović
8. Đuro Tintor iz Petrinje, Regionalna problematika Banije; mentor: dr Josip Roglić
9. Milan Vresk iz Zagreba, Agrarna struktura i orijentacija kao odraz socijalno-geografskih osobina na primjeru katastarskih općina Vidovec i Druškovec; mentor: dr Ivan Crkvenčić
10. Maja Zadravec iz Siska, Sisak — poleografska studija; mentor: dr Veljko Rogić

Navedeni kandidati imali su potrebne konzultacije s mentorima i njihovi su magistarski radovi u toku. Neki od njih su u ugovornom radnom odnosu s Geografskim institutom što im osigurava izvjesna materijalna sredstva.

Škol. god. 1966/67.

1. Nada Laptoš — Cukor iz Zagreba, Kartografske metode prikazivanja elemenata i faktora prostornog diferenciranja; mentor: dr Josip Roglić
2. Silvestar Laci iz Čakovca, Etničke osnove regionalnog okupljanja Podravine (s osvrtom na hrvatska naselja u Mađarskoj); mentor: dr Ivan Crkvenčić
3. Adolf Malić iz Zagreba, Funkcionalna tipologija agrarnih naselja Zagrebačke regije; mentor: dr Ivan Crkvenčić
4. Nikola Miljković iz Prištine, Suvremene socijalno-geografske promjene u okviru regionalne problematike Kosova i Metohije (na primjeru sela Matičani i Raušić); mentor: dr Veljko Rogić
5. Novak Zubić iz Sarajeva, Socijalno-geografske promjene općine Kupres; mentor: dr Mladen Friganović

Navedeni kandidati dobili su spomenute teme magistarskih radova u početku škol. god. 1967/68. pa su konzultacije s mentorima u toku.

U škol. god. 1967/68. dozvoljen je upis slijedećim kandidatima:

1. Franka Martinac-Lulić iz Splita
2. Branko Božić iz Osijeka
3. Rajko Boban iz Banja Luke
4. Petar Pucar, iz Banja Luke
5. Bekteš Vidišići iz Kosovske Mitrovice
6. Aslan Puška iz Prištine
7. Đorđe Mrdenović iz Zagreba
8. Ilija Živanović iz Zagreba
9. Dušanka Čanković Defar iz Zagreba

NASTAVNI PLAN

Predavač:	Kolegij	Broj sati godišnje	
		Predavanja	Vježbe
I GODINA			
Roglić J.	Značenje prirodne geografske osnove	50	0
Crkvenčić I.	Socijalno-geografski elementi prostornog diferenciranja	50	0
Friganović M.	Stanovništvo — faktor prostornog diferenciranja	50	0
Roglić J. Crkvenčić I. Friganović M.	Seminar	0	45
Težak B. Roglić J.	Metodika i tehnika znanstvenog rada u geografiji	28	0
II GODINA			
Rogić V.	Geografski koncept i tipovi regionalne strukture	50	0
Roglić J. Crkvenčić I. Rogić V. Friganović M.	Seminar	0	60
Magistarski rad			

NASTAVNI PROGRAM

Roglić J.:	Značenje prirodne geografske osnove	50	0
------------	-------------------------------------	----	---

U prvom dijelu se određuje značenje prirodno-geografskih elemenata pri izdvajanju i okupljanju geografskih regija. Posebno se raspravlja o izmjeni značenja prirodnih elemenata tokom faza društvenog razvitka, kako u apsolutnom tako i u relativnom smislu. Kandidati se što više angažiraju kako u studiju literature, tako i u obradi značajnijih primjera.

Obrada se vrši slijedećim redom: a) Značenje rasporeda kopna i mora te njihovog geografskog položaja u formiranju regija, b) reljef kao element regionalnog diferenciranja i okupljanja, c) uloga slivova, porječja i tekućica u regionalnom okupljanju, odnosno izdvajanju, d) klima kao element diferenciranja i okupljanja, e) organske zajednice, osobito biljni pokrov kao element regionalnog diferenciranja. Na kraju će biti raspravljano kako se prirodno-geografski kompleksi odražavaju u formiranju geografskih regija.

U drugom dijelu obrađuje se značenje prirodno-geografske osnove i njenih kompleksa u formiranju regija Jugoslavije, s osobitim obzirom na vremenske promjene.

Posebno će biti raspravljen izbor karakterističnih prirodno-geografskih jedinica iz Evrope i ostalog svijeta.

Crkvenčić I.:	Socijalno-geografski elementi	50	0
---------------	-------------------------------	----	---

Geografski elementi i faktori. Definiranje agrarne pokrajine. Izvori dokumentacije osnovnih elemenata i faktora prostornog diferenciranja. Geografsko sređivanje i valoriziranje statističkog i drugog dokumentacionog materijala. Društveno ekonomska strukturiranost i geografski realiteti. Geografski procesi i njihove vanjske manifestacije. Klasično geografsko pro-

torno diferenciranje na bazi izdvajanja »načina života«. Suvremeno socijalno-geografsko prostorno diferenciranje praćenjem inovacionih procesa. Oblici naseljenosti i njihov prostorni značaj. Primarni i sekundarni oblici naselja. Elementi naselja kao faktori prostornog diferenciranja. Tipovi zemljišne razdiobe kao i elementi prostornog izdvajanja i faktori gospodarske eksploatacije. Osnovne ekonomske zakonitosti prostornog diferenciranja. Oblici i način iskorišćivanja zemljišta. Komplementarni odnosi grada i okolice i njihov utjecaj na prostorno diferenciranje.

Friganović M.: Stanovništvo kao faktor regionalnog diferenciranja 50 0

Stanovništvo na Zemlji. Problem izvora statistike stanovništva. Demografska diferencijacija velikih cjelina. Prostori guste, srednje i rijetke naseljenosti. Prirodno geografska i historijsko-ekonomska uvjetovanost razmještaja stanovništva svijeta. Glavne etape i temeljna demografska regionalizacija u prošlosti. Dinamika i struktura stanovništva. Prirodno kretanje. Tipovi demografskih režima. Migracija. Struktura stanovništva. Značenje dinamike i struktura stanovništva u geografskoj regionalizaciji i socijalno-geografskim istraživanjima uopće. Stanovništvo i geografska sredina. Utjecaj prirodne sredine na stanovništvo. Socijalno-ekonomska sredina i stanovništvo. Seosko i gradsko stanovništvo. Problem mješovitih naselja i demografske diferencijacije na primjeru Jugoslavije. Kritički osvrt na shemu stalnih demografskih rajona u Jugoslavije. Stanovništvo i regionalno planiranje u nas. Zaključak.

Roglić J., Crkvenčić I., Seminar 0 60
Friganović M.:

Na seminaru se detaljnije i većim angažiranjem kandidata obrađuju ključna pitanja iz izloženog programa. Pri tome se vodi računa o iskustvima koja se pokazu u toku rada.

Težak B. i Roglić J.: Metodika i tehnika znanstvenog rada u geografiji 28 0

Rogić V.: Geografski koncept i tipovi regionalne strukture 50 0

Historijski razvoj geografskih koncepcija regionalnog studija. Suvremeni geografski koncept regije. Homogene regionalne strukture. Francuska regionalistička škola. Metode utvrđivanja strukturno-homogene regionalne strukture Njemačke. Sovjetsko Landšaftovedenje kao samostalna grana kompleksnog studija regionalne strukture. Principi izučavanja i praktična primjena rezultata Landšaftovedenija. Metode proučavanja regionalnih struktura istočno-evropskih zemalja i njihova primjena. Američka škola istraživanja homogene regionalne strukture.

Funkcionalni aspekt regionalnog studija. Sistem centra i metode određivanja hijerarhijske strukture funkcionalnih regija. Nodalno-funkcionalne regije. Odabrani primjeri nodalno-funkcionalne regionalizacije Njemačke, Nizozemske, Francuske, USA.

Teritorijalno-proizvodni kompleksi sovjetske ekonomske geografije. Formiranje i metode proučavanja ekonomsko geografskih rajona SSSR-a. Odabrani primjeri metoda i primjene rezultata istraživanja proizvodno-teritorijalnih kompleksa u istočno-evropskim zemljama.

Regionalizacija Jugoslavije. Kritički studij upotrebljenih metoda i rezultata regionalizacije Jugoslavije. Osnovni principi regionalizacije Jugoslavije, strukturno-homogena regionalna struktura: nodalno-funkcionalna.

Roglić J., Crkvenčić I.,
Roglić V. i Friganović M.:

Seminar

0

45

Ovaj seminar dijele navedeni nastavnici i na njemu se obrađuju ključna pitanja iz područja magistarskog rada.

I. Crkvenčić

Razdoblje	Predsjednik	Potpredsjednici	Tajnici
1947 — 1950	Roglić dr Josip	Bošnjak dr Radovan Gušić dr Marijana	Rubić dr Ivo Kalmeta Bratimir
1951 — 1953	Roglić dr Josip	Rubić dr Ivo Bošnjak dr Radovan	Crkvenčić dr Ivo Rogić dr Veljko
1954 — 1958	Roglić dr Josip	Rubić dr Ivo Bošnjak dr Radovan	Rogić dr Veljko Bauer Branka
1957 — 1959	Roglić dr Josip	Rubić dr Ivo Bošnjak dr Radovan	Rogić dr Veljko Ričanović Josip
1960 — 1962	Roglić dr Josip	Rubić dr Ivo Bošnjak dr Radovan	Rogić dr Veljko Friganović dr Mladen

AVNI ODBOR OD 1947 DO 1966 GOD.

Članovi	Blagajnik	Urednik glasila	Članovi	Nadzorni odbor
dr Ivo ta Ratimir	Šimek-Škoda Klara	Roglić dr Josip	Blašković Vladimir Barada dr Miho Crkvenčić dr Ivan Jutronić Andro Mali Karmen Nikolić Fran Priselac Zvonimir Salopek dr Marijan	Gušić dr Branin Obuljen Ante Petek Zvonimir Juras Ivo Popović Dušan
Roglić dr Ivo dr Veljko	Lahman Otokar	Roglić dr Josip	Jutronić Andro Lašić Stefka Mecing Pavica Petrović dr Rude Priselac Zvonimir Semec Hinko Šimek-Škoda Klara Vičić Vladimir Vojnović Desanka	Gušić dr Branin Novačić Fred Petek Zvonimir Friganović Mladen Trivanović Luka
dr Veljko Branka	Lahman Otokar	Roglić dr Josip	Baučić Ivo Blašković dr Vladimir Crkvenčić dr Ivo Cvitanović Alfonso Jutronić Andro Kurtek Pavao Stražičić Nikola Trivanović Luka	Gušić dr Branin Priselac Zvonimir Starčević Barbar Petek Zvonimir Zuljić Stanko
dr Veljko ović Josip	Zuljić Stanko	Roglić dr Josip	Blašković dr Vladimir Baučić Ivo Kurtek Pavao Ljubić Anica Segota Tomislav Šimek - Škoda Klara Trivanović Luka	Dugački dr Zvonimir Starčević Barbar Zalac Tomo
dr Veljko nović dr Mladen	Crkvenčić dr Ivan	Roglić dr Josip	Baučić Ivo Blašković dr Vladimir Debot Stanko Jagačić Tomo Kurtek Pavao Ljubić Anica Stražičić Nikola Šimek-Škoda Klara Trivanović Luka	Dugački dr Zvonimir Priselac Zvonimir Starčević Barbar

GEOGRAFSKO DRUŠTVO HRVATSKE
LA SOCIÉTÉ DE GEOGRAPHIE DE CROATIE

SVEČANA SJEDNICA U POVODU 20—GODIŠNJICE
GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE
1947 —1967.

Dne 14. studenog 1967. u 19 h održana je svečana sjednica u povodu 20-godišnjice Geografskog društva Hrvatske. Bilo je to u ponedjeljak kada se inače gotovo redovito sastaju članovi Društva. Sjednica je održana u predavaonici Geografskog zavoda Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, na Marulićevu trgu 19/II.

Prisustvovala su 44 osobe. Zapaženo je bilo i prisustvo dekana Prirodoslovno-matematičkog fakulteta prof. dra Pavla Papića, te predsjednika Srpskog geografskog društva prof. dra Dušana Dukića, predsjednika Geografskog društva Bosne i Hercegovine dra Miloša Bjelovića, potpredsjednika Hrvatskog geološkog društva dra B. Crnkovića i nekih uglednijih članova GDH iz Zagreba.

Sjednicu je otvorio i predsjedavao joj prof. dr Veljko Rogić, predsjednik društva. Pozdravio je prisutne, zahvalio na odazivu i pročitao pozdravne telegrame geografskih društava iz ostalih socijalističkih republika SFRJ, čiji predstavnici nisu bili prisutni. Zatim je dao riječ predstavnicima Srpskog geografskog društva, Geografskog društva Bosne i Hercegovine i Geološkog društva Hrvatske koji su, toplo pozdravljeni, istakli neke od bitnih momenata iz međudruštvene suradnje i zaželjeli jubilaranom društvu plodno djelovanje i ubuduće.

Nakon toga se predsjednik Geografskog društva Hrvatske osvrnuo na razvojni put društva, na uspjehe i teškoće od njegova osnutka do danas. Svoje izlaganje popratio je objašnjenjima grafikona, dijagrama i kartograma na kojima su evidentno i kondenzirano bile prikazane neke aktivnosti Geografskog društva Hrvatske. Posebnu pažnju prisutnih privukla je fotokopija proglasa od 21. travnja 1947. geografima i prijateljima geografske nauke što su ga potpisali za prvi Upravni odbor prof. dr Josip Roglič, predsjednik i pok. prof. dr Ivo Rubić, tajnik.

Pogledajmo neke podatke o djelatnosti Društva. Ti se očituju u ukupnom broju članova, broju članova Upravnog odbora, održanim kabinetskim i terenskim seminarima i stručnim ekskurzijama, u broju održanih sastanaka i predavanja ponedjeljkom, u radu ogranka po republici u sudjelovanju na nacionalnim kongresima, u izdavačkoj djelatnosti i u širenju naučne i stručno-pedagoške literature.

Članstvo je u godini osnutka bilo malobrojno (57) ali je već u idućoj godini poraslo na 379. Od 1948. pa sve do 1959. kretalo se stalno između 300 i 400 članova, kao i nakon toga.

Izuzetak su 1960. i 1962. kada je bilo registrirano više od 400 članova (računa se onaj broj koji je u datoj godini platio članarinu). To pokazuje da se broj članova stabilizirao na nešto više od 300 i da velikih fluktuacija nije bilo. Nesumnjivo je to pozitivna posljedica aktivnosti društva i činjenice što se članarina uključuje u Geografski glasnik pa svaki član dobije društveno glasilo bez posebne naplate. To jedinstvo forme (članstvo) i sadržaja (praćenje

stručne i naučne problematike) čini jednu od temeljnih komponenata stabilnosti Geografskog društva Hrvatske. Zbog toga, iako suočeno s velikim teškoćama, GDH nastoji da tu korelaciju održi i dalje.

Upravni odbor pokazuje svojim sastavom u proteklih dvadeset godina primjenu načela rotacije. U sedam mandatnih razdoblja prošao je kroz Upravni odbor ukupno 41 član (32 iz Zagreba i 9 iz ostalih mjesta SRH).

Sastanci ponedjeljkom bili su i ostali najredovitiji i osnovni oblik djelatnosti društva, bar što se tiče njegovih članova iz Zagreba i bliže okolice. A to je i razumljivo. Naučna i stručna predavanja te informacije o geografskim aktualnostima privlačila su ranije veći a u najnovije doba u prosjeku nešto manji broj, uglavnom istih ljudi. Ali to ne mora značiti i kvalitativan pad i smanjen interes u onolikoj mjeri uolikoj se u prvi mah može zaključiti. Jer ne treba na to gledati izolirano od ostalih pojava društvenih zbivanja što nas okružuju. Smanjivanje broja sastanaka u posljednje tri-četiri godine pokazuje promjenu u njihovoj strukturi i sadržaju. U svakom slučaju pozitivno je to što se ne teži održavanju sastanka pod svaku cijenu, nego samo onda kada postoje razlozi za njegovo održavanje. Struktura predavača pokazuje primjernu internacionalnost.

Seminari u Zagrebu i na terenu ne pokazuju istovjetan odaziv članstva. Seminari (zimski) u Zagrebu redoviti su i znatno bolje posjećeni iz dva razloga: 1. lakše ih je organizirati i 2. održavaju se u međusemestralnom prekidu redovite nastave. Uz to je, vjerojatno i privlačnost Zagreba faktor koji se ne smije zanemariti kao i interes članstva za teme koje se pravovremeno najave. Terenski seminari, prvotno zamišljeni kao ljetni (s ciljem potpunijeg poznavanja problematike pojedinih krajeva naše zemlje), rjeđi su i neredoviti zbog složene organizacije, sve skuplje cijene koštanja i regionalno diferenciranog interesa članstva. To vrijedi i za stručne ekskurzije. Ipak, društvo i dalje nastoji da ne prođe godina bez jedne od tih manifestacija njegova opstojanja i djelovanja. Dvadeset godina djelovanja i 31 terenski izlazak u razne krajeve Jugoslavije te tri ekskurzije u inozemstvo, činjenica je koja naše društvo ispunjava razumljivim ponosom.

Godišnje skupštine pokazale su se dosad kao prilika za raspravu o radu društva i o donošenju plana rada na narednu godinu, dok su glavne (izborne) skupštine sabirale primjedbe, iskustva i rezultate rada u dotičnom razdoblju (do 1965. tri a nakon toga dvije godine).

Nacionalni geografski kongresi uvijek su privlačili znatan broj naših članova. Međutim, kriteriji organizatora su se izmijenili, kongresima je dato izrazitije radno obilježje; osim toga su postali skuplji pa je, nažalost, i broj sudionika u novije vrijeme manji. Naše je društvo veoma uspješno organiziralo dva od ukupno sedam kongresa geografa Jugoslavije nakon oslobođenja (prvi i sedmi).

Izdavačka djelatnost našeg društva gotovo je primjerna, imaju li se na umu sve teškoće koje prate takvu aktivnost u uvjetima skromnih, neujednačenih i nestalnih novčanih sredstava. Pokazalo se da je rad u takvim uvjetima plodonosan jedino s pregalaštvom onog dijela članstva kojem je ta djelatnost »stavljena na dušu«. Dovoljno je samo pogledati krivulju naklade Geografskog glasnika i Geografskog horizonta pa da se ustanovi značajan uspon iza kojeg stoji odgovarajući trud. Struktura suradnika u Geografskom glasniku, kao naučnom i stručnom časopisu našeg društva, svjedoči o njegovoj internacionalnosti, dok prođa Geografskog horizonta, kao svojevremenog glasila nastavne sekcije Saveza geografskih društava Jugoslavije koji je povjerio mandat Geografskom društvu Hrvatske, otkriva da je glavnina njegova tržišta u našoj republici. Suvišno je dokazivati pozitivnu ulogu koju je taj nastavno-stručni časopis imao i ima u nastavi geografije u našoj osnovnoj i srednjoj školi. Iako je ukidanjem dotacije (koja nikad nije prelazila 25 posto ukupne cijene koštanja po broju!), horizont se u 1967. g. našao u teškom položaju. Ali ne i u bezizlaznom. Geografsko će društvo uložiti

sve što može da ga održi. Za to je potrebna još veća i svestranija podrška članstva, naših ogranaka pa i škola.

Ogranci GDH pokazuju nemirnu krivulju svoga rada. Kao da je njihova aktivnost u pojedinim razdobljima ovisila o agilnosti pojedinaca koji su ih u dato doba predvodili. Tako ne bi smjelo biti. No, nažalost izgleda da je tako! Ipak, Split, Varaždin, Rijeka, Osijek, Karlovac, Vinkovci, Bjelovar, Šibenik, Čakovec i Zadar predstavljaju središta u kojima GDH potencijalno uvijek nalazi podršku za stvaranje programa svog rada.

Vjerujemo da će ovih nekoliko podataka i napomena uz priložene grafikon, dijagrame i kartograme ponukati i same čitaoce na detaljniju analizu i razmišljanje o tome da li je, koliko i kako radilo naše društvo u proteklih 20 godina. Učini li im se rezultat slab, treba razmišljati o načinu da se popravi. Bude li dobar, treba težiti da ga učinimo još boljim. Jer, vlastiti stručni interes treba promatrati kroz interes stručnog društva. Jedino tako ići ćemo naprijed.

M. Friganović

FRAGMENTI IZ RADA KLUBA HRVATSKIH AKADEMIČARA SLUŠAČA GEOGRAFIJE U ZAGREBU

Geografska katedra u Zagrebu je najstarija u Jugoslaviji i među najstarijima u srednjoj Evropi. Osnovana je na nekadašnjem Mudroslovnom fakultetu 1883. g., kada je redovnim profesorom imenovan dr Petar Matković. Godine 1899. zamjenjuje ga dr H. Hranilović. Iz njegova vremena sačuvan je dio zapisnika o radu Kluba akademičara, slušača geografije. Smatram korisnim, da se u povodu 20-godišnjice osnivanja Geografskog društva Hrvatske (1947. g.) prikaže rad spomenutog Kluba, jer je on u znatnoj mjeri sadržavao aktivnosti koje od svog osnivanja obavlja Geografsko društvo Hrvatske. U tom smislu Klub možemo smatrati pretečom Geografskog društva Hrvatske.

Nije sačuvan akt o formiranju Kluba pa nije poznato tačno vrijeme njegova osnivanja. Zapisnik sjednice Upravnog odbora Kluba od 14. V 1909. govori, međutim, o pripremama proslave 5-godišnjice osnivanja Kluba, na osnovu čega se može zaključiti, da je Klub osnovan 1905. g. Da je takav zaključak vrlo vjerojatan ukazuje i činjenica što se u zapisniku glavne skupštine Kluba od 26. XI 1905. g. govori o čitanju Pravila, sastavljenih od privremenog Upravnog odbora.

Rad Kluba po godinama

Šk. g. 1905/1906.

Te je godine održano 6 sastanaka Kluba od kojih je jedan otpao na glavnu skupštinu, a 5 na sastanke Upravnog odbora.

26. XI 1905. održana je glavna skupština na kojoj su primljena Pravila (koja nisu sačuvana) i izabran Upravni odbor za šk. g. 1905/1906. u sastavu: Franjo Ortner, predsjednik, Ivan Barišić, tajnik, Olga Dolovčak, blagajnik, Bogumir Filičić, odbornik, Dioniz Ujfalusy, odbornik, Ivan Rupčić, zamjenik odbornika, Vatroslav Vuković, zamjenik odbornika, N. Reizer, revizor, Vl. Tkalčić, revizor, M. Vukičević, revizor.

4. XII 1905. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem je odlučeno: da se na sastancima čitaju geografski radovi, da se redovno ubire članarina, da se prikupe članovi utemeljitelji i članovi »prinosnici«, da klupska biblioteka bude otvorena svim članovima.

27. I 1906. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem je saopćeno da je od Zemaljske vlade dobivena potpora od 100 Kruna i da su članovi »podu-

piratelji» uplatili 68 Kruna. Odlučeno je da se 68 Kruna upotrijebi za nabavu knjiga i materijala potrebnog za rad Kluba.

12. V 1906. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem se raspravljalo o nabavi knjiga, radu knjižnice i organizaciji ekskurzije u Samobor i okolicu. Na prijedlog prof. Hranilovića određena su striktna zaduženja članova Kluba u organizaciji ekskurzije.

10. VI 1906. održan je sastanak Upravnog odbora na kome se raspravljalo o stručnom listu Kluba. List bi trebao okupljati starije i mlade stručnjake, a zadaća bi im bila obrađivanje različite geografske problematike, osobito one, koja bi doprinijela boljem poznavanju domovine. Da bi u listu izneseni radovi bili pristupni i »ostalom učenom svijetu« trebalo bi list izdavati ne samo na hrvatskom već i na njemačkom ili francuskom jeziku. Ovakva bi se izdanja slala u zamjenu za stručne geografske časopise po cijeloj Evropi. Bilo je predviđeno da list izlazi 3 puta godišnje. Troškovi takvog lista iznosili bi 500—600 Kruna, kojih Klub nije imao, pa su nastojanja propala. Na sastanku je donesen zaključak da se od Zemaljske vlade zatraži pomoć za izvođenje velike ekskurzije po mogućnosti na relaciji Plitvice — Otočac — Senj — Rijeka — Zagreb. Ukoliko će nedostajati sredstava organizirat će se ekskurzija u Podravinu što će ovisiti o odgovoru Zemaljske vlade.

8. VII 1906. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem je odlučeno da, budući da nije bilo nade, da će se zatražena pomoć dobiti, izvede ekskurzija u Podravinu i da se na poglavarstva mjesta, koja će se posjetiti, upute pisma ne bi li Klub dobio barem besplatno stanovanje. Na ekskurziji mogu sudjelovati samo članovi Kluba koji su uplatili članarinu (ta se plaćala mjesečno). Ekskurzija je održana od 10. do 19. VIII 1906. (u Podravinu) a sudjelovalo je svega 10 učesnika.

Sk. g. 1906/1907.

Za ovo razdoblje postoje zapisnici samo 5 sjednica Kluba. Iz kasnijih se zapisnika vidi da je u ovoj godini rad Kluba bio slab i to zbog nesređenih prilika na Sveučilištu.

2. XI 1906. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem je razmatran rezultat ekskurzije po Podravini i donešen zaključak o sazivu glavne skupštine.

10. XI 1906. održana je glavna skupština s dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjedničkog zamjenika (predsjednik Ortner je napustio Zagreb i otišao u Krapinu);
2. Izvještaji;
3. Izbor novog Upravnog odbora i eventualije.

Na skupštini je dat pregled prošlogodišnjeg rada i istaknut znatan odziv i prijava »podupirajućih članova«. Sa žaljenjem je konstatirano da se stručni list ne može izdavati zbog velikih troškova ali i pomanjkanja stručnjaka geografa, koji bi mogli pisati. Istaknuto je da se s geografijom na našem Sveučilištu postupa mačehinski i da je ona najzapuštenija od svih prirodnih znanosti. Nije nikakvo čudo da, dok je geografija »prikrpina« historije, do danas nemamo znanstveno obrađenog zemljopisa hrvatskih zemalja i da je baš u zemljopisu otvoreno polje diletantizmu. Da bi geografija dobila mjesto koje joj pripada i koje zauzima na drugim univerzitetima, bilo bi potrebno da se već ove godine poradi na osnivanju Geografskog instituta (osnovan je tek 1922. g.). Zatim je izabran novi Upravni odbor u sastavu: Vladimir Dečak, predsjednik, Branko Kostinčer, tajnik, Dragutin Perc, blagajnik, Lazo Čelap, odbornik, Nikola Reizer, odbornik, Zlatko Hribar, zamjenik odbornika, Franjo Sušnjak, zamjenik odbornika, Bogumir Filičić, revizor, Vladimir Tkalčić, revizor i Lucio Friedrich, revizor.

16. XI 1906. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem se raspravljalo o članarini i nabavi novih knjiga.

3. V 1907. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem se raspravljalo o ekskurziji u Crikvenicu.

4. VII 1907. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem se raspravljalo o ekskurziji u Zelinu.

Zapisnici posljednja dva sastanka su nepotpuni.

Sk. g. 1907/1908.

Za ovo razdoblje očuvani su samo fragmenti 5 zapisnika, pa se ne može sagledati sav rad Kluba.

7. XI 1907. održana je glavna skupština koju je otvorio tajnik Branko Kostinčer, jer je predsjednik bio bolestan. Nakon podnešenih izvještaja izabran je novi Upravni odbor u sastavu: Vladimir Tkalčić, predsjednik, Milan Vukličević, tajnik, Ivan Barišić, blagajnik, Nikola Reizer, odbornik, Josip Hartinger, odbornik, Neda Vidimlijeva, zamjenik odbornika, H. Hranjec, zamjenik odbornika, Zlatko Hribar, revizor, Đuro Crevar, revizor.

29. XI 1907. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem se raspravljalo o klupskim predavanjima, organizaciji geografske večeri i nabavi novih knjiga.

12. XII 1907. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem se raspravljalo o tekućim pitanjima rada Kluba.

21. I 1908. održan je sastanak Upravnog odbora, ali se iz pokidanog zapisnika ne može vidjeti o čemu se raspravljalo.

9. II 1908. održana je glavna skupština na kojoj je dat pregled prethodnog rada. Predsjednik je istaknuo da je rad Kluba bio minimalan radi abnormalnih prilika na univerzi. Podnešeni su potrebni izvještaji nakon čega je izabran novi Upravni odbor (predano 19 »glasovnica«) u sastavu: Vatroslav Vuković, predsjednik, Nikola Reizer, tajnik, Dragutin Jovan, blagajnik, Đuro Crevar, odbornik, Heliodor Hranjec, odbornik, Grga Novak, zamjenik odbornika, Zvonimir Magdić, zamjenik odbornika, Olga Dolovčak, knjižničar, Vid Balenović, revizor i Mišo Jagrović, revizor.

Sk. g. 1908/1909.

Ovo je razdoblje bila dosta bogato sastancima i sadržajem. Očuvani s naime, zapisnici 8 sastanaka.

26. X 1908. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem je izjavljeno da su prilike na univerzi bile nenormalne pa je I semestar već završen 10. III i da je radi dačkog štrajka II semestra, rad Kluba bio prekinut.

12. XI 1908. održan je sastanak Upravnog odbora ali se iz pokidanog zapisnika ne može zaključiti o čemu se raspravljalo.

11. V 1909. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem se raspravljalo o proslavi 5-godišnjice osnivanja Kluba. Odlučeno je da se za počasnog člana Kluba izabere prof. Hranilović, kojem će se predati odlikovanje i diploma u znak duboke zahvalnosti svojih slušača za mnogogodišnji i zaslužni rad na polju geografije. Proslava će se održati 16. V 1909. sa slijedećim dnevnim redom:

1. Govor predsjednika i predaja diplome prof. Hraniloviću;

2. Predavanje o razvoju hrvatske geografije od osnutka geografske katedre na našem Sveučilištu. Iza svečanosti slijedi večera u hotelu »Zlatna kruna« u Gajevoj ulici.

14. V 1909. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem se raspravljalo o predviđenoj proslavi. Zapisniku je priložen izvještaj o proslavi iz kojeg se vidi da je ona održana prema predviđenom planu i da je bila svečano proslavljena.

23. V 1909. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem se raspravljalo o pripremi ekskurzije.

1. VI 1909. održana je izvanredna glavna skupština. Predsjednik obavještava da je planirana ekskurzija u Gorski Kotar odgođena za nekoliko dana zbog snijega. Određene su dužnosti članova Kluba u organizaciji ekskurzije.

18. VI 1909. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem je dat izvještaj o izvedenoj ekskurziji i na kojem je zaključeno da se 3. VII 1909. održi izvanredna glavna skupština.

3. VII 1909. održana je izvanredna glavna skupština s dnevnim redom:

1. Referat o ekskurziji;
2. Podjela dužnosti članovima Kluba za vrijeme praznika;
3. Tiskanje Lehrbuch der Geographie od Wagnera.

Referirano je o ekskurziji koja je 4. VI krenula u primorje. Odlučeno je da se prevede Wagnerovo djelo u 3 sveske i da se tiska brošura u povodu proslave 5-godišnjice osnivanja Kluba.

Sk. g. 1909/1910.

Za ovo razdoblje očuvani su zapisnici 7 sastanaka Kluba kojega je rad bio dosta intenzivan.

10. XI 1909. održana je glavna skupština s dnevnim redom:

1. Pozdrav i izvještaj predsjednika;
2. Izvještaji tajnika i blagajnika;
3. Izbor novog Upravnog odbora i eventualije.

U Upravni odbor izabrani su slijedeći članovi: Dragutin Jovan, predsjednik, Milan Kettig, tajnik, Pavao Kuntić, blagajnik, Bogdan Stanojević, knjižničar, Viktor Novak, odbornik, Miljenko Koprivica, odbornik, Zvonimir Magdić, zamjenik odbornika, Nikola Zorić, revizor, Vid Balenović, revizor.

25. XI 1909. održana je izvanredna glavna skupština na kojoj je primljena promjena Pravilnika. Uvedeno je mjesto potpredsjednika, a ukinuti su zamjenici odbornika. Određen je djelokrug potpredsjednika. Zaključeno je da je za valjanost zaključaka skupštine dovoljna prisutnost natpolovične većine redovitih članova Kluba.

22. I 1910. održana je izvanredna glavna skupština na kojoj se govorilo o skupljanju petrografske zbirke i poslovima Kluba.

19. II 1910. održana je izvanredna glavna skupština na kojoj se raspravljalo o razgraničavanju kompetencije izdavača i Kluba o prevedenom Wagnerovom djelu. U diskusiji je tom prilikom izjavljeno, da zapisnici Kluba nisu potpuni i da sasvim ne odražavaju zaključke sastanaka.

23. IV 1910. održana je izvanredna glavna skupština na kojoj je nastavljena diskusija o već rečenom problemu prevedenog Wagnerovog djela.

30. V 1910. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem je bilo govora o pripremama ekskurzije u Krapinu (smjera: Medvednica — Podsused — Krapina).

9. VII 1910. održana je izvanredna glavna skupština na kojoj je rečeno da dosadašnje stanje u pogledu polaganja ispita iz Geografije ne odgovara interesima slušača. Primjedbe su se odnosile na članstvo prof. Gorjanovića u ispitnoj komisiji u kojoj, međutim, nisu bili dr. Senoa i dr. Gavazzi, iako

su oni predavali glavne predmete, a prof. Gorjanović tek »nuzgredan« predmet.

Šk. g. 1910/1911.

Za ovu šk. g. postoje zapisnici samo 3 sjednice.

25. X 1910. održana je glavna skupština s dnevnim redom:

1. Pozdrav i izvještaj predsjednika;
2. Izvještaj tajnika i blagajnika;
3. Izbor novog Upravnog odbora.

U pregledu proteklog rada Kluba izraženo je žaljenje što se ekskurzija nije mogla izvesti u cijelosti već je izvedena samo na Sljeme. Iz izvještaja predsjednika se vidi da je u proteklom razdoblju u Klubu održano 10 predavanja što je do onda bila nepoznata pojava.

Za predsjednika Upravnog odbora izabran je Dragutin Jovan. Zadnji dio zapisnika u kojem su navedeni ostali članovi Upravnog odbora nedostaje

U zapisniku su navedena slijedeća predavanja Kluba:

1. XII 1909. Milovan Bakliža, Gradac i njegovi geografski odnosi.
9. XII 1909. Emil Marković, Ugarski Srbi.
10. XII 1909. Dragutin Jovan, Teorija o unutarnjem sastavu Zemlje.
18. II 1910. Milan Popović, Kišpatičeva geologija.
19. II 1910. Milovan Bakliža, Postanak čovjeka.
21. II 1910. Emil Kettig, Vjetar i sastav vjetra.
6. V 1910. Bogdan Stanojević, Sven Hedinova ekspedicija u Tibet.
27. V 1910. Emil Marković, Gradačko polje.
7. VI 1910. Emil Marković, Oleđenje naših krajeva.
28. VI 1910. Bogdan Stanojević, Gibanje u svemiru.
3. XI 1910. održana je izvanredna glavna skupština s dnevnim redom:

1. Promjene nekih članova Upravnog odbora i eventualije.

Izabran je Upravni odbor u sastavu: Dragutin Jovan, predsjednik, Bogdan Stanojević, potpredsjednik, Mirko Seljan, tajnik, Pavao Kuntić, blagajnik, Emil Kettig, knjižničar, Milovan Bakliža, odbornik, Stanislav Gerencević, odbornik, Vid Balenović, revizor i Zvonimir Magdlić, revizor.

U eventualijama se govorilo o organizaciji bojkota nekih predavanja iz geografije.

13. III 1911. održana je glavna izvanredna skupština na kojoj se govorilo o potrebi redakcije III sveske prevedena Wagnerova rada, te o otcjepljenju geografije od historije.

Šk. g. 1911/1912.

Iz ovog razdoblja očuvani su zapisnici 4 sjednice.

23. X 1911. održana je glavna skupština s dnevnim redom:

1. Izvještaji;
2. Izbor novog Upravnog odbora.

Izabran je samo privremeni odbor u sastavu Emil Kettig i Viktor Novak. Bilo je govora o bojkotu nekih predavanja iz geografije.

13. XI 1911. održana je glavna skupština na kojoj je trebao biti izabran novi Upravni odbor, ali kako se nitko nije htio primiti dužnosti predsjednika, izbor je odgođen s time da poslove Kluba vode već izabrana dva privremena člana.

21. XI 1911. održana je glavna skupština s dnevnim redom:

1. Izbor novog Upravnog odbora.

Nakon duge diskusije izabran je Upravni odbor u sastavu: Emil Kettig, predsjednik, Viktor Novak, potpredsjednik, Stjepan Vlahović, tajnik, Paula Lovrečić, blagajnik, Pavao Kuntić, odbornik, Josip Zajec, odbornik, Stanko Gerenčević, revizor i Pavica Bošković, revizor.

Dat je prijedlog da se Klub pretvori u geografsko-historijski i da se tome prilagode Pravila, ali je taj prijedlog odbijen.

9. II 1912. održana je izvanredna glavna skupština na kojoj je bilo govora o radu Kluba. Istaknuto je da Klub slabo radi, da se ne plaća članarina i da se ne drže predavanja. Sa žaljenjem se konstatira da mlađi ne pokazuju interes za Klub.

Sk. g. 1912/1913.

Iz ovog razdoblja očuvani su zapisnici 4 sjednice. Rad Kluba počeo je slabiti. Striktno se ne provode niti Pravila.

25. X 1912. održana je glavna skupština na kojoj je trebao biti izabran novi Upravni odbor. Izabrana su, međutim, samo tri člana (Gerenčević, Bačić i Seljan) koji će privremeno voditi poslove Kluba i sazvati glavnu skupštinu.

31. I 1913. održana je glavna skupština. Kao razlog tako kasnog održavanja skupštine navodi se zabrana Zemaljske vlade da se sastanak održi u školskim prostorijama. Tek nakon naknadnog povoljnog rješenja Zemaljske vlade mogla se sazvati ova skupština.

Aklamacijom je prihvaćen predloženi Upravni odbor u sastavu: M. Popović (asistent geografije), predsjednik, M. Seljan, potpredsjednik, D. Accurti, tajnik, Švirig, blagajnik i Gerenčević, revizor.

6. II 1913. održan je sastanak Upravnog odbora na kojem je raspravljano o potrebi redovitog plaćanja članarine.

22. II 1913. s ovim datumom postoji kratka bilješka o održanoj glavnoj skupštini, ali bez sadržaja o kojem se raspravljalo.

Ne raspoložemo zapisnicima ni drugim dokumentima o kasnijem radu Kluba. Vjerojatno su ratne prilike brzo sasvim prekinule njegovo djelovanje. Koliko nam je poznato niti za stare Jugoslavije nije bilo aktivnosti sličnog sadržaja kao u razdoblju kojeg smo prikazali.

I. Crkvenčić

STRUČNE EKSKURZIJE U INOZEMSTVO

U težnji da se, pored naše zemlje, upoznaju i drugi krajevi i uspostave kontakti s geografima i geografskim centrima drugih zemalja, realizirano je u posljednjih nekoliko godina u organizaciji Geografskog društva Hrvatske i Geografskog zavoda PMF-a nekoliko vrlo uspješnih i korisnih stručnih ekskurzija u inozemstvo. GDH je u 1965. g. izvršilo razmjenu ekskurzija s članovima Geografskog društva ČSSR, a u 1966. g. realizirana je 18-dnevna ekskurzija u zemlje Bliskog istoka. Pored ekskurzija GDH svakako treba istaći i ekskurzije koje su realizirane u organizaciji Geografskog zavoda PMF-a.

U 1965. g. izvršena je u trajanju od 25 dana ekskurzija u SR Njemačku i nekoliko drugih zemalja na kojoj je sudjelovalo 30 studenata završnih godina studija na Geografskom zavodu PMF-a. Ekskurzija se je odvijala na slijedećoj relaciji: Zagreb — München — Flensburg — Aarhus — København — Flensburg — Hamburg — Amsterdam — Rotterdam — Düsseldorf — Frank-

furt — Freiburg — Bregenz — Milano — Venecija — Zagreb. Organizator i stručni vođa ove ekskurzije, koja je realizirana na osnovu razmjene s Visokom pedagoškom školom iz Flensburga, bio je prof. dr. Ivan Crkvenčić. Poseban cilj ove ekskurzije bio je upoznavanje slabije razvijenih pokrajina SR Njemačke kao što je Schleswig — Holstein, graničnih problema, te upoznavanje priobalnih dijelova SR Njemačke, Danske i Nizozemske.

U 1966. g. izvršena je u okviru kulturne suradnje SFRJ — SSSR razmjena stručnih ekskurzija između Geografskog fakulteta MGU i geografa Sveučilišta u Zagrebu. Ekskurzije su trajale po 25 dana.

Grupu od deset naših geografa sačinjavali su članovi Geografskog zavoda PMF-a, Ekonomskog fakulteta, Fakulteta političkih nauka i Pedagoške akademije iz Rijeke, a predvodio ju je prof. dr. Ivan Crkvenčić. Naši geografi posjetili su, između ostalog, Moskvu, Volgograd, Erevan, Tbilisi, Batumi, Jaltu, Odesu, Kišinjev i Bukurešt, ali glavni cilj bio je upoznavanje zapadnih republika Jermenije i Gruzije. Putovanje se odvijalo željeznicom, avionom i brodom. U toku putovanja vršeni su kontakti s geografima pojedinih univerzitetskih centara, upoznao se njihov rad i organizacija naučnog istraživanja. Ova ekskurzija je bila korisna, ne samo za učesnike, već i za ostale geografe koji su imali prilike da se sa zapažanjima i saznanjima s ovog putovanja upoznaju putem predavanja i članaka štampanih u časopisima.

Interes za stručne ekskurzije u inozemstvo sve je veći, a može se vjerovati da će njihova realizacija biti uspješnija kada se poboljša materijalni položaj prosvjetnih i školskih ustanova studenata i nastavnika. M. Vresk

SASTANCI GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE U ŠKOL. GOD. 1967/68.

9. X 1967. Stručni sastanak na kome je dr. D. Dukić održao predavanje: »Hidrosistem Dunav—Tisa—Dunav«
30. X 1967. Stručni sastanak s predavanjem dra T. Šegote: »Razina Jadranskog mora u posljednjih 25 tisuća godina«
20. XI 1967. Svečani sastanak Geografskog društva Hrvatske povodom 20-godišnjice osnivanja
27. IX 1967. Stručni sastanak s predavanjem dra I. Crkvenčića: »Dnevno kretanje radne snage u Hrvatskoj«
4. XII 1967. Opći sastanak na kome je I. Krajziger održao predavanje: »Informacija o radu kartografskog laboratorija Geodetskog fakulteta«
18. XII 1967. Stručni sastanak s predavanjem dra V. Rogića: »Chicago«
15. I 1968. Opći sastanak s predavanjem dra J. Riđanovića: »Dojmovi iz SR Njemačke«
19. II 1968. Sastanak s prikazivanjem naučno-popularnih filmova
4. III 1968. Stručni sastanak s predavanjem N. Pistuna (Kiev): »O poljoprivrednom rajoniranju«
11. III 1968. Stručni sastanak s predavanjem R. Pavića: »Bukurešt — značenje geografskog položaja i razvoj funkcija«
18. III 1968. Opći sastanak s predavanjem dra J. Rogliča: »Impresije iz Slovačke«
8. IV 1968. Stručni sastanak s predavanjem A. Bognara: »Neki morfološki oblici na lesu Baranje«
15. IV 1968. Opći sastanak s predavanjem dra S. Ilešića: »Metodološki problemi suvremene geografije«
22. IV 1968. Stručni sastanak s predavanjem dra I. Jelena: »Problemi poljoprivredne rajonizacije Jugoslavije«
6. V 1968. Opći sastanak s predavanjem V. Kleina: »Sintetska morfometrijska karta Medvednice«
20. V 1968. Opći sastanak s predavanjem Ž. Takača: »Dojmovi s Islanda«
27. V 1968. Opći sastanak s predavanjem dra J. Rogliča: »Geografski aspekti projekta Južni Jadran«